

ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ 2010-2014

децембар 2009. године

САДРЖАЈ

Одељак 1	Увод
1.1	Уводна реч Председника
1.2	Канцеларија за младе општине Чајетина
1.3.	Савет за младе
Одељак 2	Принципи и вредности
Одељак 3	Контекст
3.1	Географски подаци
3.2	Демографски подаци
3.3	Анализа кључних актера
3.4	Анализа ресурса
3.5	SWOT анализа
3.6	Пресек стања и положаја младих
3.7	Циљне групе
Одељак 4	ПРИОРИТЕТИ
4.1	Опши циљеви
4.2	Специфични циљеви и активности
Одељак 5	Повезаност другим стратешким документима
5.1	Повезаност са Националном стратегијом за младе
5.2	Повезаност са другим локалним стратегијама
Одељак 6	Механизми имплементације
Одељак 7	Промоција активности дефинисаних ЛПАМом

АНЕКСИ

Анекс 1	Акциони план за 2010 годину
Анекс 2	Акциони план 2011 – 2014 године

1.1 Драги суграђани,

Општина Чајетина се убрзано развија. Током протеклих неколико година, локални парламент усвојио је више важних стратешких докумената који се односе на плански развој читаве општине. У Стратегији локалног економског развоја, Програму развоја општине, Локалном еколошком акционом плану и Стратегији одрживог развоја постоје посебни делови посвећени проблемима омладине и унапређењу квалитета живота младих. Оснивањем локалне Канцеларије за младе средином 2008. године, локална самоуправа институционализовала је тело за бављење омладинском политиком на један свеобухватнији и конкретнији начин. Израда ЛАП-а за младиће и девојке наше општине у овом тренутку представља логичан наставак процеса укључивања младих у све активности заједнице. Они су пуни енергије, креативности и свежих идеја. Они су наша покретачка снага.

Радна група, именована за израду документа састоји се од младих момака и девојака који постају стожер своје средине у различитим областима. Половина су активисти и активисткиње локалне канцеларије за младе, док остали припадају релевантним организацијама које се по природи посла базирају на потребе и жеље омладине.

Очекујем да ће Локални акциони план за младе општине Чајетина, како то и планирамо, донети системски приступ питањима од важности за популацију младих од 15 до 30 година, као и да ће побољшати учешће омладине у одлучивању у оквиру јединице локалне самоуправе.

Идеја овог стратешког документа је да припреми све предуслове за враћање и останак младих људи у општини Чајетина, кроз организовање активности на пример, у области едукација, омладинског предузетништва, борбе против болести зависности, на тему бриге о репродуктивном здрављу младих, равнопарности полова и у областима културе и спорта.

Досадашње активности подржане су од стране руководства општине. Сматрамо да само уз правилан и искрен рад са омладинцима можемо да створимо квалитетне људе који ће бити успешни у животу и послу.

Председник општине Чајетина
Милан Стаматовић

1.2. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ

Канцеларија за младе општине Чајетина формирана је 07. априла 2008. године, одлуком председника општине. Канцеларија, као део локалне самоуправе Чајетина има задатак да се, у сарадњи са локалним институцијама и организацијама које се баве младима пружа логистичку подршку у реализацији пројеката из области омладинске политике, да израђује акционе планове, организује акције које одговарају на потребе младих и израде локалну стратегију за младе.

Током 2008. године, у сарадњи са неформалном омладинском организацијом ЦМОК, НВО Златиборски круг и Културно-спортским центром Чајетина, уз подршку Министарства омладине и спорта реализован је пројекат оснивања и опремања Центра за младе. Пројекат је успешно спроведен и Омладински центар функционише, уз помоћ локалне Канцеларије за младе.

Током 2008. године, КЗМ је подржала оснивање удружења грађана-омладинаца/омладинки ЦМОК и финансијски помогла при регистрацији.

На крају 2008. године Омладински центар посетила је представница Министарства омладине и спорта и Националне канцеларије за младе, гђица Ивана Вујић.

До краја 2009. године планира се оснивање Савета за младе, као радно тело Скупштине општине.

У наредном периоду Канцеларија за младе планира израду акционог плана за сваку годину. У наредној планирано је активирање различитих група младих : ученика/ученица виших разреда основних школа (кроз Ђачке парламенте), ученика/ученица Средње школе (кроз Ђачки парламент и омладинску организацију ЦМОК), студената/студенткиња и млади који су се са студија вратили у нашу општину. Координаторка и сарадници/е КЗМ припремиће план рада са свим групама посебно, као и заједничке активности.

Жеља нам је, да у сарадњи са Националном службом за запошљавање, Министарством омладине, РРА „Златибор”, Канцеларијом за локални економски развој Чајетина и НВО покренемо низ обука и едукација на тему омладинског предузетништва. Планирано је низ акција у оквиру пројекта „Здрав стил, мој стил”, на тему здравих стилова живота, где ће се активирати Ђачки парламент Основне школе Димитрије Туцовић.

У наредном периоду планиран је завршетак ЛАПа за младе општине Чајетина и усвајање документа.

Канцеларија за младе активно ће учествовати на конкурсима Министарства и других организација, како би заједничким средствима унапредили живот младих у општини Чајетина.

1.3. САВЕТ ЗА МЛАДЕ

Савет за младе у општини Чајетина још увек није основан, али покренута је иницијатива од стране Канцеларије за младе и очекује се формирање Савета до краја године. Циљ и задатак Савета за младе биће да :

- иницира и учествује у изради локалне омладинске политике у области образовања, спорта, коришћења слободног времена, повећања запослености, информисања, активног учешћа, обезбеђивању једнаких шанси, здравства, културе, равноправности полова, спречавању насиља и криминалитета, приступа правима, одрживог развоја и животне средине и другим областима од значаја за младе;
- учествује у изради посебних локалних акционих планова и програма у сагласности са Националном стратегијом за младе;
- прати остваривање акционих планова и програма за младе и локалне омладинске политике;
- доноси закључке и даје мишљења о питањима из своје надлежности и о њима обавештава органе општине;
- даје мишљење на предлоге прописа и одлука које доноси Скупштина општине у областима значајним за младе;
- усваја годишње и периодичне извештаје о остваривању локалне омладинске политике и локалних акционих планова и програма за младе и подноси их Скупштини Општине, председнику Општине и Општинском већу;
- иницира припрему пројеката или учешће у програмима или пројектима за младе у циљу унапређења положаја младих и обезбеђења остваривања њихових права која су у надлежности Општине;
- координира и подстиче сарадњу између општине и омладинских организација и удружења и пружа помоћ у реализацији њихових активности;
- координира и подстиче остваривање међуопштинске сарадње која се односи на омладину и о томе обавештава органе општине;

За чланове Савета за младе именоване се представници различитих група младих, представници локалне самоуправе и јавних предузећа који спадају у групу омладине и представници неке локалне НВО.

Ред Бр	СТРУКТУРА САВЕТА ЗА МЛАДЕ	
	Име и презиме	Институција
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

ВИЗИЈА

Млади људи желе да живе у Чајетини, где постоје услови за њихово запошљавање и развијање квалитетног културног и забавног живота и где млади активно учествују у животу локалне заједнице.

МИСИЈА

Будућност наше локалне заједнице биће резултат остварења визије развоја омладинске политике која ће се спроводити и ширити кроз активности Канцеларије за младе, Савета за младе и омладинских организација. Акције ће се усмеравати на укључивању младих момака и девојака у процесе одлучивања и креирање мера деловања јавног сектора, али и на економско оснаживање омладине.

Локални акциони план за младе општине **Чајетина** у току свог рада и креирању мера за побољшање статуса младих, користиће принципе на којима је рађена Национална стратегија за младе, јер произлазе из вредносног система чији су основ Устав Републике Србије, Универзална декларација о људским правима, Конвенција УН о правима детета са Протоколима, Конвенција Савета Европе о људским правима и основним слободама и Међународни пакет о грађанским и политичким правима.

Принципи локалног плана акција су:

- **Поштовање људских права** - Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на пол, расну и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет. Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, властитим изборима и способностима.
- **Равноправност** - Омогућава се да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.
- **Одговорност** - Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.
- **Доступност** - Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поверење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, могу, умеју. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима Млади у Србији Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно спровођење слободног времена. Афирмише се и стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.
- **Солидарност** - Развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.
- **Сарадња** - Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче интергенерацијска сарадња, на локалном, националном и међународном нивоу.
- **Активно учешће младих** - Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.
- **Интеркултурализам** - Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.
- **Целоживотно учење** - Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања и развијање и успостављање стандарда у образовању.
- **Заснованост** - Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

3.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ

Општина Чајетина налази се у југозападном делу Републике Србије, са севера окружена општином Ужице, са истока општином Ариље, са југоистока општином Нова Варош, са југа општином Прибој, а са запада Републиком БиХ.

Административно припада Златиборском округу и заузима површину од 647 км. Простор општине Чајетина географски подразумева таласасту висораван између река Сушице и Увца и планина Таре и Муртенице, са планинским масивом Златибора као средишним и главним делом.

На повољан географски положај Општине утичу магистрални путеви за Црну Гору (Јадранско море) и Републику БиХ. Преко територије Општине Чајетина пролази и пруга Београд-Бар, а у непосредној близини се налази аеродром Поникве (војни аеродром који није у функцији, а планира се за цивилни саобраћај).

Рељеф општине Чајетина је одређен геолошким и геоморфолошким особинама златиборског масива, који припада групи Старовлашких планина, односно динарском планинском масиву.

Највећи део овог подручја има изглед простране, заталасане висоравни просечне надморске висине око 1000 метара. По ивичном делу висоравни дижу се узвишења, од којих се нарочито истичу Торник (1496 м.н.в.) и Чигота (1422 м.н.в.). Већи број узвишења се такође налази у унутрашњем делу висоравни.

Овај простор 80% чини брдско-планински део и који је насељен од 600 до 1100 м надморске висине. Просечна надморска висина је 1000 м а највећи планински врхови су Торник (1496м) и Чигота (1422м).

Клима овог подручја припада умерено-континенталном типу, са утицајем планинске климе. У ваздуху се налази висок проценат кисеоника и озона који су условљени оваквим географским положајем. На великим висинама изнад овог подручја долази до сударања и прожимања ваздушних маса, које продиру из Средоземља и са Карпата. Поред високог присуства озона и кисеоника климатска погодност се огледа и у умерено хладним зимама (најнижа средна температура у јануару -3,4°C) и благим летима без тропских врућина (највиша средња температура у августу 16,8°C).

повољно Количине падавина су релативно мале, око 990mm просечно годишње. Због тога је ваздух сув и чист и има малу релативну влажност.

Територија општине Чајетина се састоји од 21 месне заједнице, односно 24 насеља. У општини Чајетина тренутно живи око 16.000 сталних становника која живе у 5.146 домаћинстава.

Ово подручје је богато културно-историјским споменицима почев још од неолитског доба. Први познати становници су били Илири, о чему сведоче њихова гробља („градине“) у селима Крива Река, Љубиш, Мушвете, Бранешци итд. Из римског периода потиче доста остатака утврђења, путева и надгробних споменика. Из средњег века, периода формирања српске државе и периода турске владавине, постоји читав низ споменика (манастири, цркве, споменици, утврђења и сл.).

Специфичности по којима се издваја општина Чајетина

- Златибор је најпосећеније туристичко место у Србији са највећим бројем смештајних капацитета (20.000 лежајева) и са преко милион ноћења у 2008. години. Бројке су импресивне: 4.500 лежаја у хотелима, мотелима, одмаралиштима, 15.500 лежаја у приватном смештају, 400 лежаја у сеоским домаћинствима, 300.000 гостију годишње, 1.440 радника запослених у туризму.

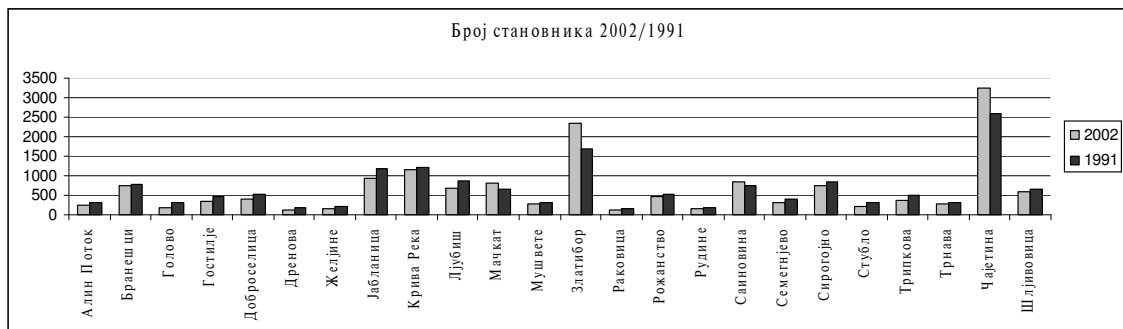
- Национални доходак по становнику је највиши у Златиборском региону
- Стопа незапослености је најнижа у региону и дупло мања него на нивоу Републике Србије
- Огромна површина Општине, добра клима и неограничене могућности даљег развоја свих видова туризма.

3.2. ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Општина Чајетина највећим делом састоји се од руралних подручја, са два већа урбана насеља-Златибор и Чајетина. У другј половини 20. века већина становништва била је сконцентрисана у неколико сеоских месних заједница са развијеним задругама и јаком производњом. Деведестих година истог века дошло је до озбиљних промена у демографским кретањима. Становништво је лагано поечло да мигрира према већим центрима, услед дезинтеграције постојећег система и слабљења привредних субјеката. Јасно се може приметити тренд пораста броја становника на Златибору (због експанзије туризма, повећања смештајних капацитета и развоја пратећих делатности), у Чајетини (услед унапређења приватног сектора и развоја туризма на Златибору) и Мачкату (услед развоја месне индустрије и услужних делатности). У осталим месним заједницама бележи се тренд опадања броја становника, који је значајно успорен у последње три године изградњом инфраструктуре по селима, отварањем школа и вртића и реконструкцијом сеоских амбуланти на територији општине Чајетина.

Табела3. Број становника на територији општине према попису од 1948-2002 године

	Насеља општина Чајетина	Број становника								
		по методологији ранијих пописа								по методологији пописа 2002
		20266	21529	20716	19224	17098	15996	15765	15914	15628
	Чајетина	20266	21529	20716	19224	17098	15996	15765	15914	15628
1	Алин Поток	683	712	701	527	440	327	245	326	244
2	Бранешци	1061	1084	1167	939	855	773	744	773	744
3	Голово	680	744	639	542	432	305	212	299	212
4	Гостиље	1286	1294	1140	837	627	480	347	478	344
5	Доброселица	1200	1286	1197	971	752	541	406	540	405
6	Дренова	368	365	332	256	228	188	135	188	135
7	Жељине	347	368	335	293	257	226	153	226	153
8	Златибор	115	362	357	834	1237	1684	2385	1668	2344
9	Јабланица	1562	1699	1762	1864	1382	1187	932	1176	924
10	Крива Река	1447	1525	1455	1320	1262	1226	1155	1219	1135
11	Љубиш	1677	1749	1665	1400	1101	869	705	867	705
12	Мачкат	705	737	649	635	607	658	822	636	806
13	Мушвете	594	579	525	432	386	306	277	306	277
14	Раковица	295	341	313	262	184	148	112	146	108
15	Рожанство	1023	1022	990	776	622	532	461	532	457
16	Рудине	492	471	456	363	276	191	159	191	159
17	Саиновина	1126	1174	1195	1305	1053	754	814	752	810
18	Семегњево	844	925	888	850	592	416	300	412	300
19	Сирогојно	1055	1129	1099	962	890	844	763	844	763
20	Стубло	663	702	681	594	474	302	214	302	214
21	Трипкова	1029	1052	999	877	720	493	372	492	372
22	Трнава	509	521	527	478	406	313	282	311	282
23	Чајетина	654	763	752	1199	1778	2588	3184	2585	3162
24	Шљивовица	851	925	892	708	537	645	586	645	573

Однос броја становника 2002-1991, према попису 2002.

Око 36% становништва живи у градској урбаној средини Чаетини и Златибору а осталих 64% у сеоским подручјима.

У последње три године, различитим активностима локална самоуправа покушала је да заустави трендове миграција из сеоских у урбанија подручја. Према подацима из евиденције референта за грађанска стања општине Чаетина, миграције из сеоских подручја су у стагнацији. Наиме, у последње три године отворене су две школе у сеоским месним заједницама, које су више година биле затворене и реконструисано је неколико школских зграда. Предузимају се активности на одржавању сеоских амбуланти. У истом циљу основана је Служба за помоћ у кући која пружа основну медицинску и немедицинску помоћ старим лицима и у најудаљенијим селима општине. Читаве године у селима одржавају се бројне етно-туристичке манифестације, где долазе туристи и које се промовишу на званичном сајту општине. Уз помоћ ТО Златибор ради се на отварању локалних туристичких удружења која раде на промовисању сеоског туризма и иницирању категоризације смештаја, производње здраве хране и организовањем представљања старих заната.

Становништво према полу, школској спреми и писмености

Становништво старо 15 и више година према полу, школској спреми и писмености				
пол		укупно	мушки	женски
укупно		13340	6618	6722
без школске спреме	свега	1324	125	1199
	неписмено	862	60	802
1-3 разреда основне школе	свега	458	119	339
	неписмено	10	1	9
4-7 разреда основне школе		2592	1380	1212
основно образовање		3613	1951	1662
средње образовање	свега	4516	2543	1973
	стручне школе у 2 и 3 годишњем трајању	1956	1352	604
	гимназија	225	93	132
	средње стручне школе	2075	931	1144
	средње усмерено образовање	177	94	83
	школе за специјализацију	83	73	10
више образовање		423	250	173
високо образовање		324	192	132
непознато		90	58	32

Структура становништва према активности, старости и полу

Подручје	Активна популација, у %	Активна популација мушкарци 15-65 год	Активна популација жене 15-65 год	Старо становништво (> 65 год)	учешће омладине у укупном становништву	
					1991.	2002.
Република Србија	67,12	33,27	33,85	16,54	27,69	20,17
Централна Србија	66,72	33,02	33,69	16,93	20,35	20,06
Златиборски округ	67,53	34,01	33,52	15,17	22,54	20,66
Ариље	66,70	33,84	32,86	16,26	21,01	20,03
Пожега	65,38	32,94	32,44	19,22	18,91	18,77
Ужице	69,71	34,64	35,07	14,00	21,60	20,61
Чајетина	64,02	32,88	31,14	20,35	19,61	17,67

Укупан број становника према полу у четири пописне године

Година	Тотал становника	Број мушкараца	%	Број жена	%	Број жена на 100 мушкараца
1971	19224					
1981	17098					
1991	15996	7969	49,82	8027	50,18	100,73
2002	15628	7756	49,63	7872	50,37	101,5

50,37

Старосна структура становништва

Старосна група (год)	Број 1971	%	Број 1981	%	Број 1991	%	Број 2002	%
0-9					1847	11,55	1352	8,65
10-14					899	5,62	936	5,99
15-19					987	6,17	955	6,11
20-24					1060	6,63	873	5,59
25-29					1073	6,71	934	5,98
30-34					1102	6,89	992	6,35
35-54					4129	25,81	4457	28,52
55-64					2456	15,35	1794	11,48
65 и више					2387	14,92	3180	20,35
Непознато					56	0,35	155	0,99
УКУПНО:	19224		17098		15996	100	15628	100

Учешће старе популације у Општини највеће је у односу на просечно испољене трендове за све територијалне целине обухваћене до ове фазе анализе. Учешће лица која имају више од 65 година у укупној популацији Општине прелази 20%, што значи да сваки пети становник Општине спада у категорију економски неактивног становништва. Тиме се потврђује констатација да је ниво популације на територији Општине у фази дубоке демографске зрелости, што се тумачи као негативан фактор за даљи социо-економски напредак Општине. То, наиме, упућује на закључак да старосна структура популације у Чајетини не погодује ширењу економског развоја општине, јер се способност становништва за даљим производним запошљавањем са старењем популације смањује.

Обрачунате вредности индикатора за Општину Чајетина не указују да социо-економски положај и будући ниво развоја Општине могу бити значајно угрожени као последица полне структуре локалног становништва, док је утицај старосне структуре супротног карактера. Наиме, демографске прилике у Општини говоре у правцу опадања удела младих и последично сразмерног раста удела старих у укупном становништву, што се негативно одражава на обим радно активног становништва, а самим тим и на очекиване економске перформансе целог подручја у наредном периоду. Према последњем рађеном попису становника 2002. године, удео активне младе популације (од 15 до 30 година живота) у укупном броју становника за Општину Чајетина износи непуних 17,7%, што је најмања вредност овог индикатора у односу на остала подручја обухваћена анализом. Ово упућује на закључак да је неопходно осмислити модалитете којима би се млађе генерације задржале на територији Општине, како би преузеле улогу генератора будућег социо-економског развоја овог подручја

Кретање запослености и незапослености за дата подручја

Подручје	Запосленост, % од укупног становништва				Незапосленост, % од укупног становништва			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Република Србија	24,2	27,4	27,7	27,1	12,6	13,0	12,0	12,3
Централна Србија	24,4	27,8	28,1	27,7	11,9	12,4	11,5	11,8
Златиборски округ	21,8	23,4	22,9	23,1	13,9	14,1	14,2	14,3
Ариље	23,1	26,1	25,3	33,0	10,8	11,0	10,1	10,5
Пожега	20,4	21,9	19,1	20,5	11,2	11,3	10,8	10,9
Ужице	29,3	30,7	30,5	30,6	12,3	12,2	12,5	11,4
Чајетина	24,7	22,8	22,7	24,8	9,6	8,3	7,3	6,4

У посматраном периоду, запосленост на територији Општине кретала се углавном на нивоу просека округа, превазилазећи при том ниво запослености (посматран у односу на укупан број становника) Ипак, овде је потребно имати у виду да је реч о званично регистрованом броју запослених које прати Национална служба за запошљавање, а који не укључују део популације која је активна у нерегистрованим предузетничким радницама специјализованим за прераду пољопривредних производа и производа од вуне и текстила. Појава ове „сиве“ зоне запослености може у одређеној мери да објасни позитиван тренд кретања регистроване незапослености, која је на најмањем нивоу наспрам просечних величина осталих територијалних целина, и бележи даљи силазни тренд. То упућује на закључак да предузетничке амбиције и способности локалне популације, праћени повољним условима за развој пољопривредне производње, туризма и прерађивачке индустрије, пружају могућности за регулисање прилика на локалном тржишту рада.

Природни прираштај и тенденције -

Природни прираштај са основним подацима	
Подаци/попис	2005
Број живо рођених	123
Број умрлих.	220
Природни прираштај	-97
Ванбрачно рођених	
Заведених бракова	85
Разведених бракова	10

Општина: Чајетина	1963	1971	1981	1991	2002	2005
Живо рођени						123
Умрли						220
Природни прираштај			-11,7	-6,6	-2,3	-3

Национална структура становништва -

НАРОД	1971	1981	1991	2002	НАРОД	1971	1981	1991	2002
С р б и			15790	15479	Б у г а р и				
%			98,71	99,05	%				
М а ђ а р и			3	5	М у с л и м а н и			11	7
%			0,02	0,03	%			0,07	0,04
М а к е д о н ц и				3	Ц р н о г о р ц и			92	42
%				0,02	%			0,58	0,27
Р у м у н и					Б у њ е в ц и				
%					%				
С л о в а ц и					А л б а н ц и				
%					%				
Ј у г о с л о в е н и			44	16	У к р а и н ц и				
%			0,28	0,10	%				
Р о м и					Ч е с и				
%					%				
Х р в а т и			10	6	В л а с и				
%			0,06	0,04	%				
С л о в е н ц и					Б о ш њ а ц и %				
Н е м ц и					Г о р а н ц и %				5
%									0,03
О с т а л и			46	3					
			0,29	0,02					

Привреда

Најважније привредне делатности у општини Чајетина су туризам, пољопривреда, прерађивачка индустрија у области пољопривредне производње, текстилна индустрија, лака индустрија у области пластике и метала и дрвнопрерађивачка индустрија.

Туризам

Туризам је најразвијенија и најважнија грана привреде општине. Туризам овде има дугу традицију и као датум почетка организованог бављења туризмом се узима 19.08.1893. год., када је краљ Александар Обреновић први пут посетио Златибор. Први почети туризма датирају још од 1.750 године, када је богати сарајевски трговац Хаџи Никола Селак саградио себи колибу у Водицама. У каснијем периоду су градили виле и летњиковце богати трговци стоком из овога краја.

На Златибору се годишње оствари 1.000.000 ноћења са око 250.000 посетилаца. Преовлађују здравствени и конгресни туризам, а у знатно мањој мери су заступљени спортски, дечији и омладински, транзитни и излетнички туризам.

Туристичко-угоститељски капацитети обухватају:

- 12 хотела,
- 4 мотела,
- 1 институт,
- 1 апартманско насеље,
- 19 одмаралишта,
- 2 дечија одмаралишта,
- 1 студентско одмаралиште,
- 7 приватних пансиона,
- 14 вила,
- 29 ресторана,
- 20 кафића,
- 14 туристичких агенција и сл.

Укупни смештајни капацитети су око 14.400 лежаја од чега је 4.000 у хотелима и другим сличним објектима, 10.000 у домаћој радиности и 400 у сеоским домаћинствима.

Пољопривреда

Пољопривреда представља другу делатност важну за развој општине Чајетина. Овде се пре свега мисли на сточарску производњу као грану пољопривреде, где постоје одговарајуће природне претпоставке и погодности за развој сточарства. На подручју општине има 7.016 грла говеди и 30.752 грла оваца. То даје годишњу производњу од око 12.000.000 литара млека.

Од укупно 5.146 домаћинстава, око 3.500 се бави пољопривредном производњом. Смањење становништва у већини села и погоршање старосне структуре резултира стагнацијом и падом пољопривредне производње.

Поред сточарске производње, добре природне предуслове у нижем подручју општине има и воћарска производња пре свега малине и шљиве. Од повртарских култура најзаступљенија је производња кромпира.

Од прерађивачких капацитета у области пољопривредне производње најзаступљенија је прерада меса и млека. Део месних производа има препознатљиву робну марку на тржишту Србије.

Подручје општине Чајетина је изузетно богато лековитим биљем и шумским плодовима (шумске јагоде, купине, малине, боровнице, гљиве и сл.) који се прикупљају и обрађују спорадично и неорганизовано, без довољно обуке и контроле.

Пчеларство је, у односу на природне потенцијале, слабо развијено.

Остале привредне гране

Производња у текстилној индустрији се одвија у мањим погонима и радионицама у Чајетини, Сушици и Рожанству, где је запослен велики број жена. Традиција у селима овог краја је израда одевних предмета који се раде ручно од вуне. Посебно је познато село Сиројно.

За дрвнопрерађивачку индустрију постоји једним делом сировинска база на подручју општине а другим делом у близини. У Бранешком пољу постоје делимично изграђени

капацитети које је потребно кроз приватизацију активирати и запослити. Остали капацитети су мањег обима и значаја.

Инфраструктура

У области путне мреже општина располаже са укупно 353 км изграђених путева, од чега је 250 км локалних путева, 70 км регионалних и 33 км магистралних путева. Покривеност путном мрежом показује да општина Чајетина има нешто бољу ситуацију у поређењу са околним општинама.

Систем водоснабдевања општине чине водозахват са акумулацијом у Рибници и сеоски водоводи.

Покривеност становништва водоводном мрежом је око 80%.

Потенцијал језера у Рибници је око 3.500.000 м кубних воде.

Систем за снабдевање водом Чајетине и Златибора је у наредном периоду потребно значајно побољшати и продужити. Основни проблеми у водоснабдевању су недовољан капацитет резервоара и лоше стање дистрибутивне мреже (азбестне цеви које се морају заменити). Квалитет сирове воде условљава увођење адекватне технологије пречишћавања. Бактериолошка исправност воде се не може гарантовати у целокупној мрежи. .

Отпадне воде у урбаним срединама Чајетина и Златибор се сакупљају и спроводе канализационим мрежом. Међутим ове отпадне воде се без пречишћавања испуштају у речицу Обудојевицу или сакупљају у септичке јаме.

У области електроенергије изграђено је 293 km далеководне преносне мреже и 565 km нисконапонске мреже. Ова мрежа је повезана у оквиру 164 трафостанице. Покривеност становништва са електричном енергијом је 99,00%.

Телекомуникационом инфраструктуром је покривено 85% општине и она се налази на задовољавајућем нивоу.

У плану је гасификација општине и прикључење на гасоводну мрежу ради економске и еколошке оправданости (очувања еколошки здраве и чисте средине)

Стање животне средине

Отпадне материје се прикупљају и одлажу на привремену депонију Брегови на Златибору, која је почела са употребом 2002 године.

Општина Чајетина је укључена у изградњу Регионалне депоније у Дубоком. Коришћење ове депоније захтева изградњу сабирне станице или претоварне рампе.

Јавни сектор

Општина Чајетина има општински управу која је организована у три одсека и четири службе.

Систем образовања на подручју општине чине три матичне основне школе: у Чајетини, Мачкату и Сирогојну, предшколска установа и једна средња угоститељско-туристичка школа у Чајетини. Школе годишње имају 1.667 ученика и 172 наставника и учитеља.

Социјалну политику општина спроводи преко Центра за социјални рад, Дечијег вртића „Радост" и општинске службе за дечију заштиту.

Здравствена заштита се спроводи преко Дома здравља Чајетина, теренских амбуланти по месним заједницама и амбуланта на Златибору. Амбуланта на Златибору је малог капацитета.

На Златибору ради Институт за штитну жлезду и болести метаболизма који је под ингеренцијом републике, али пружа услуге и локалном становништву.

Еколошка збивања:

Заштитом животне средине на територији општине баве се Еко фонд општине Чајетина, еколошко удружење „Златни бор”, месне заједнице и невладине организације. Сваке недеље одржавају се еколошке акције. Неке од последњих су бесплатна подела садног

материјала да се украсе прозори станова на главној улици у Чајетини, затим акције деце Основних школа који сакупљају отпад по селима општине и поред важнијих путева.

У току је израда пројеката за санацију депонија на територији општине и изградња регионалне депоније на територији општине Ужице.

Урађени су пројекти за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода на Златибору и у Чајетини.

Израђен је Мастер план за сектор отпадних вода у општини Чајетина.

Почела ја израда Локалног еколошког акционог плана.

Спортска збивања :

Током године у спортској хали у Чајетини одржавају се турнир у малом фудбалу(јануар), одбојци(април) и кошарци(август), а затим и Радничке спортске игре (март) где се одвија такмичење у малом фудбалу, кошарци, одбојци, стоном тенису, шаху, надвлачењу конопца, бацању кугле и и скоку у даљ.

На територији општине ради Спортски савез Чајетина, који броји 17 клубова, од фудбалског и кошаркашког који већ дуже време остварују одличне резултате у региону, све до кик-боксерског, пливачког, ски, аеро и параглајдинг клуба.

Постоје бројне школе скијања, током зимског периода, а ту су и школе фудбала(две).

Током године, најпознатије српске и европске екипе долазе не припреме на Златибор, када се организују и припремне утакмице са домаћинима(Црвена Звезда, Партизан, Панатенаикос, ЦСКА, репрезентације суседних држава, и многи други.

Ове године једна етапа „Трке кроз Србију” за бициклисте завршава се управо на Златибору, где се припрема и богат програм.

Отворени и затворени базени, тениски терени, фудбалска игралишта, трим стазе и спортска хала део су објеката који служе за квалитетне припреме врхунских спортиста и рекреацију свих посетилаца. Општина планира изградњу коњичких стаза, голф терена и бициклистичких трака.

Културна збивања:

У оквиру сектора културе, општина, у сарадњи са јавним предузећима организује разноврсне манифестације у циљу унапређења ове туристичке дестинације, али и иновирања приступа култури уопште. Од већих догађаја издвајамо Дечји фестивал „Деца међу нарцисима”, Сабор трубача западне Србије и смотру народног стваралаштва, као и ликовне колоније у Шљивовици, Трнави и другим местима. Наведени догађаји одавно су традиционални.

Треба истаћи рад дечјег драмског студија „Бистричак”, у коме деца већ више година успешно испољавају своју креативност и наступају широм Србије, али и Европе. Окупили су се и некадашњи чланови драмске секције, да припреме представу „Сумњиво лице”, што је било прво изведено дело у новоотвореном Дому културе који ради у склопу Културно-спортског центра „Чајетина”.

Поред Дома културе, стециште културних догађања у затвореном простору је Библиотека „Љубиша Р. Ђенић”. У сарадњи са Туристичком организацијом и уз подршку Општинске управе одржавају се песничке вечери, изложбе слика, графика, скулптура, народне радиности и бројне промоције књига.

Библиотека поседује вредну музејску збирку, а зграда у којој је смештена једна је од најуређенијих у Србији.

Становници и гости Златибора и општине Чајетина имају прилике да погледају филмске пројекције и концерте најпознатијих српских звезда. Извођења свих манифестација изводе се на више одговарајућих локација, у зависности од временских услова и природе манифестације.

Туристичка збивања:

Обзиром да је у општини Чајетина туризам привредна грана број један, туристичка понуда врло је богата. Све наведене активности из области спорта, културе и заштите животне средине у служби су унапређења квалитета услуге и понуде. Савремена инфраструктура представља основни предуслов за организовање туризма.

Једна од најлепших туристичких атракција златиборског краја је Музеј на отвореном „Старо село“ у Сирогојну. То је једини музеј на отвореном у нашој држави, а приказује живот становника златиборског краја и културу становања у планинским крајевима Србије пре готово два века. Објекти су аутентични, а током лета у њима неколико жена и мушкараца из Сирогојна, обучених у народну ношњу практично показују какав живот су водили наши преци.

Сирогојно се може похвалити импозантним бројем организованих изложби слика и народних рукотворина, као и семинара у сарадњи са Министарством културе Србије, амбасадом Француске и швајцарским програмом за културу.

Поред Златибора, стаза здравља до Шумнатог брада и Чиготе и Чајетине са прелепом црквом и библиотеком, у туристичку понуду уврштене су и атракције златиборских села.

Више од 15 туристичких агенција нуде разноврсне обиласке и препоруке за уживање у нашој општини. Од туристичких микролокалитета издвајамо водопад у Гостиљу, Стопића пећину у Рожанству, обилазак Водица, цркве брвнаре у Јабланици и Доброселици, собранице у Јабланици, посета манастирима Увац и Дубрава старим више векова и Рибничком језеру. Туристима је у понуди и једнодневни одмор на Јокином врелу, Златиборским језерима, код Комша, или Чајетинском језеру, где постоје услови за роштиљање, купање и уживање у природном амбијенту. Могу се посетити стално отворене галерије слика на Боровој глави, у Трнави или у Тијанића воденици у Шљивовици.

У понуди туристичких агенција су и излети до Мокре Горе удаљене 40 километара, Таре (50км) и Сарајева које је удаљено само око 180 километара.

Урађена је туристичка сигнализација на територији општине и извршена маркација шетачких стаза.

Регионална и међународна сарадња:

Општина Чајетина има изузетну сарадњу са општинама златиборског региона, коме припада. Очигледни резултати те сарадње су заједнички рад на више пројеката:

- Изградња мреже гасовода Ужице-Мачкат-Златибор
- Изградња регионалне депоније, где учествује 10 општина
- Изградња индустријске зоне
- Изградња водовода Бела Земља-Мачкат
- Организација Туристичке организације регије Западна Србија и уједињен наступ на сајмовима и међународном тржишту.
- Удруживање у циљу заједничког представљања донаторима.

3.3. АНАЛИЗА КЉУЧНИХ АКТЕРА

ИНСТИТУЦИЈА	Структуре које раде са младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад са младима
Локална самоуправа	Канцеларија за младе и координатор канцеларије Бојана Божанић .У Општинско веће именован је координатор КЗМ Чајетина. Општина финансира уличне акције омладине, боравак на камповима за младе, пропагандни материјал. Уз то, општина

	<p>одобрава помоћ за стипендије сиромашних студената/студенткиња, али и редовне кредите за студенте/киње са просеком преко 8,00. Повремено, додељују се стипендије за дефицитарне струке.</p> <p>Општина располаже финансијским средствима, у буџету за помоћ у унапређењу положаја младих, а ове године планирамо да обезбедимо и буџетску позицију за финансирање пројеката младих.</p>
Социјална заштита	У оквиру Центра за социјални рад општине Чајетина, социјални радници се баве и питањима младих, а ли нема тим формиран само за те намене. Ради се на пројектима за различите маргинализоване групе. Тренутно је у току пројекат „Дневни боравак за децу са посебним потребама“. Очекујемо да ће се и наставити у 2010. години.
Просвета	Основна школа „Димитрије Туцовић”, Чајетина, Основна школа Миливоје Боровић”, Мачкат, Основна школа Саво Јовановић" Сирогојно, Средња туристичко-угоститељска школа у Чајетини
Запошљавање	Филијала Националне службе за запошљавање, Омладинска задруга „Бели бор”
Здравство	Дом здравља Чајетина (пружа свеобухватну ванболничку здравствену заштиту становницима читаве Општине); у саставу Дома здравља ради апотека која је добро снабдевена и ради у две смене; Хитна служба ради 24 сата у оквиру опште медицине.
Цивилни сектор	Црвени крст општине Чајетина, Удружење грађана „Златни бор“, НВО „Златиборски круг”, Ловачко удружење, Туристичка удружења по селима
Верске заједнице	Српска православна црква (црква на Златибору, у Чајетини, свим селима, манастир У вац и Дубрава)
Полиција	Јединица Министарства унутрашњих послова
Судство	Одељење општинског суда, Општински орган за прекршаје
Медији	ТВ Лав, Радио „Макс“ Општина има званичну интернет презентацију Од штампаних медија постоји Билтен локалне самоуправе У свим медијима презентују се активности младих. У оквиру пројекта „Ми смо у програму”, омладинци су организовали и радио емисију једном месечно.
Спортске организације и удружења	Културно спортски центар Чајетина бави се питањима спорта у општини. У оквиру КСЦ-а функционише Спортски савез општине Чајетина и чине га: Фудбалски клуб Златибор Фудбалски клуб „Златибор вода” МФК Златибор Јунајтед МФК Чајетина Тениски клуб Кошаркашки клуб Златибор Женски кошаркашки клуб Карате клуб

	Женски одбојкашки клуб Шах клуб Кинолошко друштво Ски клуб
Друге друштвене организације и удружења која се баве младима (КУДови....)	Библиотека „Љубиша Р. Ђенић” (У библиотеци се током једне календарске године одржи велики број културних манифестација - од предавања и изложби до књижевних и песничких вечери ; Дом културе при КСЦ-у где се организују концерти, представе и други догађаји који окупљају младе, Туристичка организација „Златибор” која организује различите културне и заабавне догађаје током читаве године, Културно уметничко друштво „Златибор“ из Чајетине и КУД „Светог Преображења Господњег”.

3.4. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋИХ РЕСУРСА

Табела.1 АНАЛИЗА РЕСУРСА			
ВРСТА РЕСУРСА	ПОСТОЈЕЋИ РЕСУРСИ	НЕДОСТАЈУЋИ РЕСУРСИ	ПРУЖАЛАЦ ПОТЕНЦИЈАЛНОГ РЕСУРСА
МАТЕРИЈАЛНИ РЕСУРСИ	Канцеларија за младе, Омладински центар у Културно-спортском центру „Чајетина”, спортска хала у Чајетини, спортски терени на Златибору и у Чајетини, Дом културе, Библиотека „Љубиша Р. Ђенић”	Већи простор за Канцеларију за младе, Летња позорница у Чајетини, затворени спортски терени	Локална самоуправа, јавна предузећа, омладинске организације, Министарство омладине и спорта
ФИНАНСИЈСКИ РЕСУРСИ	-Будет општине -спонзорства привредника, предузетника и јавних предузећа локални донатори -Центар за социјални рад -Основне и средња школа -Студентски кредити	-Стране донације -Подршка владе за пројекте КЗМ Чајетина - Средства из конкурса Министарства омладине и спорта	-Сарадња Владиних и НВО организација -Влада РС са надлежним министарствима Донатори
ЉУДСКИ РЕСУРСИ	- основно и средње образовање - студенти/студенткиње -Медији - Запослени/е у јавним институцијама - Чланови/чланице НВО удружења - Волонтери /волонтерке	-Високо образовани кадар из области грађевинарства, заштите животне средине	- Министарство просвете -Министарство финансија - Министарство пољопривреде

3.5 SWOT анализа

<p><u>С Предности</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развијена општина која издваја финансијска средства за омладинске активности - Локална заједница се стара о развоју талентоване и надарене деце - Постоји канцеларија за младе - Посоји омладинско удружење - Постоји радио емисија за младе - Велики број школских секција, спортских клубова и удружења - Постоји вртићи и предшколске установе у свим већим местима - Постојање стручног кадра у школским и ваншколским установама - Велики број младих - Могућност младих за развој у практично свим сегментима политике за младе - Добра сарадања са државним и локалним институцијама - Заступљеност високообразованих - Спремност општинске власти да побољша ситуацију младих - Изграђена инфраструктура - Близина регионалних саобраћајница - Близина железничке пруге - Традиција и искуство у развоју туризма 	<p><u>W Слабости</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Не постоји савет за младе - Мали број чланова у Центру за младе - Нема координације између младих и Дома културе - Слаб утицај младих на културна дешавања - Мало је програма прилагођених потребама и жељама младих - У близини школа се налазе установе које имају штетан утицај на младе (нпр. кладионице поред школе) - Депопулација села - Висока незапосленост - Недовољно квалитетно образовање из области туризма и угоститељства у средњој сколи - Непостојање довољног броја превентивних и развојних програма за младе у оквиру локала и регије - Непостојање сталног саветовања и обуке младих - Мањак финансијских средстава
<p><u>О Могућности</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развој атрактивнијих садржаја и програма у Центру за младе - Омасовљавање омладинских удружења - Билтен за младе - интензивна сарадња са младима у другим срединама у Републици и иностранству - Подизање кадровске и техничке оспособљености за рад са младима - Интезивирање сарадње Дома културе и Центра за младе - Развој туризма - Сарадња са образовним институцијама на нивоу локала, регије - Укључивање младих у мреже на регионалном и националном нивоу - Сусрети и размене искустава са другим општинама у Србији и окружењу - Повећање доступности информацијама и пројектима за младе - Систематски рад на јачању капацитета организација за младе - Семинари за едукацију вршњачких едукатора/едукаторки,(проширење мреже) 	<p><u>Т Претње</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Миграције: село град и у веће градске центре - Старење становништва и смањивање броја деце и младих - Немотивисаност младих за живот на селу - Губитак васпитно образовне улоге школе - Млади нису заинтересовани за развој заједнице - Постојећи систем вредности код младих - Негативне тенденције које прате развијене туристичке центре - Одсуство популационе политике на националном и локалном нивоу - Тромост републичких институција у одговору на локалне потребе - Недовољан прилив квалитетних младих људи у наставно-образовни процес - Лоша мотивација пословног сектора да учествује у процесу - Остајање у малој средини има дестимулативан имиџ за младе - Недовољна доступност кредита за започињање сопствених бизниса - Одлив стручног кадра

3.7 ПРЕСЕК СТАЊА И ПОЛОЖАЈА МЛАДИХ

Појам „млади“ описује фазу живота између детинства и одраслог доба. Младост је посебно животно раздобље у којем се, уз биолошко и психолошко сазревање одвија и процес укључивања појединца у друштвену заједницу. Млади у Општини Чајетина су тек протеклих неколико година почели активније да се укључују у рад Општинске самоуправе и да развијају омладински активизам.

Из наведених разлога локална самоуправа и Канцеларија за младе предузеле су мере и активности на креирању стратешких праваца развоја омладинске политике у општини Чајетина.

Општина препознаје нужност стратешког приступа за решавање проблема младих јер је препозната њихова значајна улога за будући развој и просперитет општине. Уколико се младима обезбеде повољни услови за квалитетан живот и задовољавање њихових образовних, културних, спортских, економских и других потреба, они ће остајати. Неопходност постојања стратешког документа, који се односи на политику према младима у општини Чајетина је предуслов за ангажовање бројних сегмената друштва, као и за планско издвајање финансијских средстава, како би се решавали проблеми са којима се млади сусрећу.

До сада, у свим општинским планским документима, опредељен је по један одељак који се бави проблемима младих и приказом пројеката којима се услови њиховог живота побољшавају и унапређују. На основу „SWOT“анализе, прегледа потреба младих и омладинске организације младих и организованих креативаца, сакупљених у жељи да стварају нешто лепо, светло и квалитетну, за њих и за нашу будућност, радна група за изарду ЛАПа за мледе дефинисала је неколико проблема младих у нашој локалној заједници.

Потребе младих су такође битне у развоју општине. Користећи извештаја спроведене анкете међу ученицима и ученицама 7. и 8. разреда основне школе и ученицима и ученицама средње школе. Према резултатима анкете, на питање Да ли си задовољан-а учешћем младих у друштвеном животу Чајетине? Позитивно је одговорило 5,88% анкетираних, негативно 24,63%, а 63,6% нема мишљење о томе. Према резултатима анкете 77,2% је одговорило негативно на питање Да ли си задовољан-на могућностима за креативно провођење времена у твојој школи, док је само 22,8% одговорило позитивно.

БРОЈ УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

БРОЈ УЧЕНИКА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Поред ових и многих других питања која су постављања младима, закључили смо да су основни проблеми у нашој општини:

- неинформисаност (уклањање овог проблема је предуслов за активније учешће младих, они морају бити информисани о свему што се дешава на општини а тиче се њих, јер је то једини начин да активније учествују или сами преузму иницијативу)
- неповезаност (ради лакшег информисања и удруживања неопходно је повезати младе на општини)
- незаинтересованост (потребно је мотивисати младе да преузму иницијативу и отклонити апатију која међу њима влада, а која је последица вероватно већих проблема од оних који постоје на локалном нивоу)
- неорганизованост (млади немају свест да својим организовањем могу утицати на своју околину, или су незаинтересовани па се на организацију и не одлучују)
- недовољна понуда (претпоставка је да би млади и сами узели учешће у друштву уколико би били чести корисници програма који се стварају за њих, а пошто је очигледно да они нису довољно активни, следи да је и понуда мала)

- (не)могућност запослења након студија (млади немају довољно одговарајућих радних места, ако ни довољно могућности за samozapošljavanje)
- Учешће у раду заједнице (млади имају потребу да се искажу и представе своје свеже идеје и имају недовољно поверења од стране јавности)
- Неквалитетно слободно време (не постојање одговарајућих садржај примерених модерној младежи, који ће истовремено бити културно-забавни и образовно-васпитни)

Чињенице из живота златиборског омладинца :

„Завршене су високе школе, спаковане ствари из студентског дома и повратак кући. Потпуно су биле једнаке шансе да се остане у престоници, (могла сам да се запослим, као и већина мојих другарица у некој од приватних школа) али и да се врати у родну општину и окуша срећу. Активним друштвеним животом спознала сам могућности које Златибор пружа, али и визију локалне самоуправе у којој сам препознала место за младе. Добила сам шансу. И искористила је. Уз то, отворила сам врата новим креативним људима који су схватили да своје идеје, жеље и своју енергију могу најбоље да отелотворе у свом крају. Данас имамо младе у највишем руководству општине, Општинском већу и скупштинским радним телима. Канцеларија за младе каналише мисли омладине Чајетине и ради на унапређењу спона између локалне самоуправе и невладиног и цивилног сектора. Израда Локалног плана за младе само је логичан и неопходан след догађаја у циљу квалитетног развоја и напредовања омладинске политике. ”

3.7 ЦИЉНЕ ГРУПЕ

Стратегија омладинске политике општине Чајетина има за циљ бављење младима из све три категорије, према Националној стратегији за младе, и то за оне

- од 15 до 19 година
- од 20 до 24 године
- од 25 до 30 година

Циљне групе којима ћемо се у стратегији бавити

- ученици виших разреда основних школа (кроз Ђачке парламенте), који су укључени у волонтерске програме (
- ученици/УЧЕНИЦЕ Средње школе (кроз Ђачки парламент и омладинску организацију ЦМОК), који су вољни да волонтирају у пројектима за маргинализоване групе и да се упознају са процесима писања и управљања пројектима
- студенти/студенткиње и млади који су се са студија вратили у нашу општину и траже посао, које треба укључивати у израду стартешких докумената локалне заједнице, укључивати у програме приправничког стажа и похађање едукација у циљу samozapošljavanja
- Запослени узраста од 20 до 30 година, који имају потребу за финансијском подршком у развоју омладинског предузетништва, али и потребу за квалитетним друштвеним и културним животом.

Одељак 4 ПРИОРИТЕТИ ПРИОРИТЕТИ У ОМЛАДИНСКОЈ ПОЛИТИЦИ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

4.1 ОПШТИ ЦИЉЕВИ

Општи циљеви омладинске политике општине Чајетина су:

- 1. Развој постојећих и успостављање нових капацитета за реализацију локалне и регионалне политике за младе.**
- 2. Унапређење постојећих и успостављање нових услуга и програма за младе у областима од значаја за остваривње права младих, као и родне равноправности.**

4.2 СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ И АКТИВНОСТИ

У оквиру наведених стратешких праваца-општих циљева, а у складу са општинским материјалним, људским и финансијским ресурсима, **специфични циљев**и када је у питању омладинска политика на локалном нивоу, општине Чајетина су:

1. Унапређење капацитета (знања и вештина) локалних актера, како би локална политика за младе била адекватна ставрним потребама младих у општини Чајетина

- **Повећати ниво учешћа младих у јавном и политичком животу заједнице**, што значи да би требало да се створе реални услови за веће учешће младих у процесима одлучивања о различитим потребама и проблемима локалне средине. Младићи и девојке су креативни и енергични, што заједно са искуством старијих може да допринесе бољем квалитету живота свих грађана, напреднијим схватањима и ведријој атмосфери једне општине. На овај начин очекујемо да ћемо пружити младима шансу да учествују у јавном животу, али они ће сами одредити ниво до кога желе да се укључе и интензитет утицаја који желе да учине.
- **Обезбедити правовремено информисање младих о могућностима и перспективама у локалној средини**, кроз испитивања младих утврђено је да већина нема довољно сазнања о начинима побољшања својих услова живота, рада и учења. Препознајући поменути проблем, радна група за израду ЈАПа општине Чајетина имала је у плану организовање радионица, семинара, акција и трибина на тему упознавања омладине са потенцијалима омладинске политике, мерама и правцима који се могу заузети. Идеја је да се свим расположивим средствима млади анимирају и покрену како би се заиста осетили као део заједнице из које су потекли.
- **Развити програме регионалне и међународне сарадње младих**, што представља један од начина упознавања са активностима младих у другим срединама. Жеља је да се млади окупљају, раде заједно и размењују искуства. То је најбољи начин да уоче проблеме младих и, што је важније, да покрену акције за њихово решавање.
- **Сензибилисање локалне заједнице за потребе маргинализованих група**, где млади представљају једног од главних актера. Кроз активности волонтирања на различитим пројектима, као и спровођења хуманитарних акција, млади (м+ж) показује бригу о свим слојевима друштва, а нарочито о групама са посебним потребама. Кроз медије и уличне акције, уз врло мало напора, омладинске организације могу да учине значајне и крупне кораке ка социјализацији маргинализованих група и њиховом лакшем уклапању у живот локалне заједнице. До сада су се спроводиле сличне активности и млади средњошколци и средњошколке из Чајетине учествовали су у неколико добровољних. Активности у оквиру овог циља планира се упознавање младих са појмом родне равноправности и конкретне радње на унапређењу ткз. гендер баланса.

2. Унапређење постојећих и успостављање нових услуга и програма за младе у областима од значаја, као и родне равноправности

- **Запошљавање и samozapošljavanje**, подразумева упознавање младих и мушког и женског пола са републичким програмима за запошљавање и организовање едукација на тему start-up кредита и samozapošljavanja. Уз то, спроводиће се активности на интензивирању сарадње са НСЗ кроз активније учешће младих и обукама и доквалификацијама
- **Подстицати достигнућа младих у разним областима**, представља јачање сарадње са средњом и основним школама ради евидентирања талентованих и надарених дечака и девојчица. Кроз наведени циљ идеја је да се успоставе механизми подстицаја и подршке младима који показују изузетна интересовања, резултате и могућности у различитим областима рада и стваралаштва, али боље информисање младих о могућностима коришћења фонда за стипендирање ученика/ученица и талената. Део активности одвијаће се кроз кампању свих расположивих медија.
- **Чувати и унапређивати репродуктивно здравље и безбедност младих**, значи унапређивати сарадње са институцијама и установама из области: безбедности, здравства, образовања и социјалне заштите и презентовати младима начине заштите здравља (пре свега репродуктивног као изузетно важног за развој здраве заједнице) и безбедности.
- **Промовисање активног учешћа младих у образовању, култури, спорту и заштити животне средине**, значи да млади представљају важан стуб друштва и да њихове идеје и мисли треба да се нађу у различитим областима друштвеног живота. Тако да остварење поменутог циља зависи од реализација кампања за промоцију вредности образовања и знања, активнијег учешће младих у креирању културних садржаја, учешћа младих у кампања за здравији начин живота, њиховог учешћа у спортским догађајима. Такође, важно је подизање еколошке свести како младих, тако и свих других и предузимање акција у циљу заштите животне средине и свести о равноправности полова.

Истичемо да ће се кроз активности из Стратегије за младе водити рачуна о полној структури учесника/учесница и на тај начин обезбедиће се поштовање принципа равноправности полова.

Одељак 5 ПОВЕЗАНОСТ СА ДРУГИМ СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТИМА

5.1 УСКЛАЂЕНОСТ СА НАЦИОНАЛНОМ СТРАТЕГИЈОМ ЗА МЛАДЕ

Локални Акциони План за младе општине Чајетина у потпуности је усклађен са Националном стратегијом за младе коју је, на иницијативу Министарства омладине и спорта усвојила Влада Србије, и са пратећим Акционим Планом. Национална стратегија за младе усклађена је са Националном стратегијом Србије за приступање Европској Унији, Стратегијом за смањење сиромаштва, Стратегијом развоја социјалне заштите у Републици Србији, Националном стратегијом запошљавања, Националном стратегијом привредног развоја Србије за период 2006-2012. године, Миленијумским циљевима развоја, Стратегијом развоја здравља младих, Стратегијом развоја менталног здравља, Стратегијом подстицања рађања, Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији, Стратегијом развоја стручног образовања у Републици Србији, и др, као и са одговарајућим међународним документима. Сваки национални документ предвиђа мере подршке и дефинише акције на локалном нивоу, јер је јасно да само јасна повезаност и ускађеност акција на оба нивоа, националном и локалном, може да доведе до унапређења друштвене заједнице у целини.

Тако и локални план акције за младе који директно претвара принципе и вредности и стратешке и специфичне циљеве дефинисане Националном стратегијом за младе у конкретне акције на локалном нивоу, увезује све принципе дате у наведеним националним документима, а који се тичу младих.

Планирајући како да ефикасно и на најбољи могући начин побољша положај младих, општина Чајетина полази од стратешких циљева који су дефинисани у Националној стратегији, а то су:

1 Подстицање младих да активно учествују у друштву;

Специфични циљ :

1.1 Повећати ниво учешћа младих у јавном и политичком животу заједнице

- активности

- 1.1.1 оснивање Савета за младе
- 1.1.2 обавезно обезбеђивање чланства у Општинском већу за једног оmlадинца/оmlадинку (до30година)
- 1.1.3 обезбеђивање учешћа младих у институцијама друштва кроз управне и надзорне одбора
- 1.1.4 обавезно укључивање младих у израду стратешких докумената од важности за развој локалне заједнице
- 1.1.5 укључивање ђачких праламената (основних и средње школе) и студентских удружења у рад локалних органа управе

2 Развијање сарадње младих и обезбеђивање услова за њихово учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;

Специфични циљ :

1.1 Повећати ниво учешћа младих у јавном и политичком животу заједнице

- активности

- 1.1.1 оснивање Савета за младе

- 1.1.2 обавезно обезбеђивање чланства у Општинском већу за једног омладинца/омладинку (до30година)
- 1.1.3 обезбеђивање учешћа младих у институцијама друштва кроз управне и надзорне одбора
- 1.1.4 обавезно укључивање младих у израду стратешких докумената од важности за развој локалне заједнице
- 1.1.5 укључивање ђачких праламената (основних и средње школе) и студентских удружења у рад локалних органа управе

3 Изграђивање система информисања младих на свим нивоима и у свим областима;

Специфични циљ :

1.2 Обезбедити правовремено информисање младих о могућностима и перспективама у локалној средини

- активности

- 1.2.1 постављање линка КЗМ Чајетина на званични општински сајт
- 1.2.2 организовање уличних акција и трибина
- 1.2.3 организовање семинара и радионица на различите теме од значаја за младе
- 1.2.4 стална рубрика о омладинској политици у општинском билтену
- 1.2.5 организовање радио емисија на локалној станици
- 1.2.6 представљање активности за младе на регионалној телевизији

Специфични циљ :

2.2 Подстицати достигнућа младих у разним областима

- активности

- 2.2.3.- Боље информисање младих о могућностима коришћења фонда за стипендирање ученика/ученица и талената
-

4 Обезбеђивање остваривања права на једнакост шанси свих младих(м+ж) у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;

Специфични циљ :

1.4 Сензибилисање локалне заједнице за потребе маргинализованих група

- активности

- 1.4.1 волонтирање младих („Дневни боравак за децу са посебним потребама”, помоћ старим лицима, социјално и материјално угроженим)
- 1.4.2 хуманитарна акција младих (продаја ручно израђених предмета, концерти,представе, прикупљање донација)
- 1.4.3 медијска кампања
- 1.4.4 уличне акције
-

5 Подстицање и вредновање изузетних испољавања и постигнућа младих у различитим областима;

Специфични циљ :

2.2 Подстицати достигнућа младих у разним областима

- активности

- 2.2.1 Интезивирање сарадње са школама ради евидентирања талентованих и надарених дечака и девојчица
- 2.2.2 Успостављање механизма подстицаја и подршке младима који показују изузетна интересовања, резултате и могућности у различитим областима рада и стваралаштва

- 2.2.4 Медијска кампања промоције младих талената на локалним и регионалним медијима

6 Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;

Специфични циљ :

- 2.4. Промовисање активног учешћа младих у образовању, култури, спорту и заштити животне средине
 - **активности**
 - 2.4.3.Активније учешће младих у креирању културних садржаја
 - 2.4.5. Планирање и извођење медијске кампање у циљу промоције физичког васпитања и здравог живота
 - 2.4.6. Промовисање спорта кроз организацију масовних јавних активности

7 Развијање отвореног, делотворног, ефикасног и праведног система формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији;

Специфични циљ :

- 2.4. Промовисање активног учешћа младих у образовању, култури, спорту и заштити животне средине
 - **активности**
 - 2.4.1.Неговање принципа и метода формалног и неформалног образовања у трајном процесу учења младих
 - 2.4.2.Реализација кампања за промоцију вредности образовања и знања

8 Подстицање и стимулисање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих;

Специфични циљ :

- 2.1.Запошљавање и самозапошљавање
 - **активности**
 - 2.1.1.Упознавање младих са републичким програмима за запошљавање
 - 2.1.2.Интезивирање сарадње са НСЗ кроз активније учешће младих и обукама и доквалификацијама
 - 2.1.3.Организовање предавања о омладинском предузетништву

9 Унапређивање безбедности младих;

Специфични циљ :

- 2.3. Чувати и унапређивати здравље и безбедност младих
 - **активности**
 - 2.3.1. Унапређивање сарадње са институцијама и установама из области: безбедности, здравства, образовања и социјалне заштите
 - 2.3.2. Организовање едукација из области здравља и безбедности младих

10 Чување и унапређивање здравља младих, смањивање ризика и водећих поремећаја здравља и развијање здравствене заштите прилагођене младима;

Специфични циљ :

- 2.3. Чувати и унапређивати здравље и безбедност младих
 - **активности**

- 2.3.1. Унапређивање сарадње са институцијама и установама из области: безбедности, здравства, образовања и социјалне заштите
- 2.3.2. Организовање едукација из области здравља и безбедности младих

11 Оснаживање младих за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и заштите животне средине.

Специфични циљ :

2.4. Промовисање активног учешћа младих у образовању, култури, спорту и заштити животне средине

- активности

- 2.4.7. Подизање еколошке свести младих
- 2.4.8. Развијање и спровођење еколошких програма

Остваривање наведених циљева биће усклађено са поменутиим принципима, вредностима и препорукама датим у Националној стратегији за младе, биће константно праћено и вредновано, како би се, у случају евентуалних потешкоћа, благовремено и на одговарајући начин реаговало. Спознајући унапређење положаја и услова за развој младих, који чине темељ напретка сваког друштва као један од кључних задатака локалне заједнице, биће учињени максимални напори како би се наведени стратешки циљеви остварили у задатом временском оквиру, а у складу са реалним друштвеним околностима.

ЛАП за Чајетину у вези је и са Националном стратегијом за равноправност полова, као изузетно важним документом за развој здраве заједнице.

Национална стратегија која се односи на родну равноправност је један од докумената којим се руководимо у креирању омладинске политике у општини Чајетина и која нам обезбеђује оквир у којем ће се водити рачуна о родној равноправности при спровођењу овог акционог плана. Треба поменути да је и једна чланица новооснованог Савета за родну равноправност општине Чајетина припадница омладине.

5.2 УСКЛАЂЕНОСТ СА ДРУГИМ ЛОКАЛНИМ СТРАТЕГИЈАМА

Сва стратешка документа општине Чајетина обрађивала су питања и проблеме младих општине Чајетина. Истичемо Стратегију локалног економског развоја која се бави младима са аспекта развоја привреде, њиховог доприноса локалној економији и могућностима унапређења самосталног запошљавања. Након Стратегије ЛЕРа, посебан део који се бави омладином инкорпориран је у Плану промена, који посматра услове за живот и рад младих и предлаже начине унапређења живота и рада омладине у Чајетини. Ту је и Програм развоја општине Чајетина који третира све сегменте нашег друштва, уз опсежну социо-економску анализу. Анализа даје и пресек стања међу омладином. Треба поменути и Локални Еколошки Акциони План и План Енергетске ефикасности који се у појединим деловима баве питањима здравог живота младића и девојака, као и очуване средине за будуће надоласеће генерације.

Локални акциони план за младе се у великој мери ослања на Стратегију развоја општине Чајетина 2010-2020. Као један од централних приоритета препознат је квалитет живота који обухвата и усмеравање омладинске политике.

Сви поменути документи усвојени су на Скупштини општине Чајетина, а поједини делови акционих планова наведених планских, стратешких докумената су у примени тренутно.

Одељак 6 МЕХАНИЗМИ СПРОВОЂЕЊА СТРАТЕГИЈЕ

Спровођења Локалног акционог плана за младе - Главни актер у спровођењу (а претходно у изради) Локалног акционог плана за младе јесте Канцеларија за младе, док ће надгледање главних активности и њихово спровођење бити у надлежности Савета за младе који ће у најскорије време бити оформљен.

Локални координатор чини везивну спону између Канцеларије и надлежних из локалне самоуправе, Савета за младе, јавности и свих осталих учесника/ца у послу који првенствено треба да буде партнерски и резултат сталног консултативног процеса међу свим заинтересованим друштвеним чиниоцима. Остали кључни актери подразумевају пре свега институције и организације које спроводе програме за младе под окриљем општинске управе, а уз подршку и релевантних владиних и невладиних институција и организација са републичког нивоа.

Резултати рада Канцеларије за младе, кроз извештаје за чију је израду задужен локални координатор/ка биће презентовани Председнику општине, члановима Савета за младе, Скупштини општине, који ће својим одлукама обезбеђивати предуслове да се планиране активности реализују за усвојеним роковима. Канцеларија за младе припремиће и Тим за имплементацију стратегије, који ће укључити чланове Центра за привредни развој општине Чајетина, представнике/це образовних установа и омладинских организација које егзистирају на територији општине Чајетина.

Административно – техничку подршку локалном координатору/ки биће обезбеђена кроз ангажовање лица која ће заједно са координатором чинити Тим Канцеларије за младе, са јасном дефинисаним описом послова и задатака за сваког члана Тима.

Праћење и евалуација - Процес праћења (мониторинга) и евалуације спровођења Локалног акционог плана за младе врше:

Група за мониторинг – прати реализацију свих пројеката. Чланови радне групе:

- Представник/ца локалне самоуправе, за послове финансија (финансијски мониторинг)
- Представник/ца Канцеларије за младе
- Представник/ца Скупштине општине

Радна група за мониторинг у општини Чајетина представљаће своје извештаје једном годишње Савету за младе и КЗМ Чајетина, као и Општинском већу по завршетку појединих пројеката.

Група за евалуацију – њен задатак је да прати и оцењује активности и резултате пројеката у реализацији и извештава Савет за младе у одређеним временским интервалима.

Чланови радне групе за евалуацију могу бити:

1. Представник/ца локалне самоуправе
2. Члан/ица Групе за мониторинг
3. Представник/ца Центра за привредни развој општине, одређен за реализацију пројеката Европске уније

Извештај Групе за евалуацију, доставља се председку општине и Савету за младе, преко Канцеларије за младе и представља основни материјал на основу којег ће се формулисати захтеви за следећи конкурс; то је и основни документ на основу кога ће се радити ревизија Акционог плана, јер он треба да садржи процену делотворности свих мера које су финасиране као и њихов утицај на локалну средину.

Одељак 7 ПРОМОЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА

Представљање нацрта Стратегије - Након завршетка ЛАПа за младе општине Чајетина, документ ће бити представљен широј јавности путем јавног увида, уз организовање јавне трибине и јавне расправе. Процес јавне расправе има за циљ да поспеши дијалог најширег обима у локалној средини и да буде завршна фаза широког консултативног процеса израде Локалног акционог плана за младе. Јавна расправа представља механизам који омогућава наширем кругу грађанства да утиче на будуће мере намењене брзи о младима, а чију ће примену координирати локална самоуправа. Грађани и грађанке ће бити у могућности да дају своје усмене примедбе, али и писмене сугестије које се односе на Локални план за младе општине Чајетина.

Наведени процес, поред трибине, подразумева јавно представљање општинских приоритета из области омладинске политике, кроз све расположиве медије на локалном нивоу:

- регионалну ТВ Лав,
- локални Радио „Мах“
- регионалну радио станицу „Луна“
- штампане регионалне медије : Ужичка недеља, Вести
- Званична општинска интернет презентација www.cajetina.org ,
- интернет портал Радионице круг www.zlatibor.co.rs
- Интернет презентација неформалне омладинске организације ЦМОК www.cmok.org.rs
- Билтен општине Чајетина
- Омладински лист „ЦМОК“

Интегрални текст Локалног акционог плана за младе биће изложен на огласној табли Општине и на званичној општинској интернет презентацији, а грађани могу да у одређеном временском периоду доставе своје коментаре Канцеларији за младе.

Канцеларија за младе, у сарадњи са радном групом за израду Стратегије прегледаће могуће измене Акционог плана на основу пристиглих коментара и предложиће Општинском већу да усвоји документ.

Од промотивних активности, биће спроведене уличне акција у циљу представљања рада тела која се баве питањима и проблемима младих, али и циљева и активности излистаних у Стратегији за младе.

Анекс 1
Планиране активности у 2010. години (и континуирано)

СПЕЦИФИЧН И ЦИЉ	Активности	Рокови	Очекивани резултат	Индикатор	Носиоци		Потребна финансијска средства
					Надлежни органи/институ ције /организациј	Учесници	Укупно
Повећати ниво учешћа младих у јавном и политичком животу заједнице	- оснивање Савета за младе	2010.	Извештај о раду Савета за представљен на Скупштини	Позитивна оцена извештаја	Скупштина општине Општинско веће КЗМ Чајетина	НВО Златиборски круг НВО Цмок КЗМ Чајетина	-----
Повећати ниво учешћа младих у јавном и политичком животу заједнице	- обавезно укључивање младих у израду стратешких докумената од важности за развој локалне заједнице	2010	Учешће младих у изради општинских стратегија	Именован омладинци у тиму за израду стратегије	Председник општине Општинска управа Координатори тимова	НВО Златиборски круг НВО Цмок Ђачки парламенти Основних и Средње школе	
Обезбедити правовремено информисање младих о могућностима и перспективама у локалној средини	- постављање линка КЗМ Чајетина на званични општински сајт	2010.	Редовно ажурирани подаци у омладинским рубрикама	Број посета линку КЗМ Број постављених чланака -	КЗМ Чајетина ИТ техничар	Радионица Круг НВО Цмок	
Обезбедити правовремено информисање младих о могућностима и перспективама у локалној средини	- организовање уличних акција и трибина -	2010.	Спроведене уличне акције и трибине	4акције и 2 трибине годишње	КЗМ Чајетина Омладинске организације Мин.омладине и спорта	НВО, РРА Национална служба за запошљавање Фонд за развој Дом здравља, МУП Србије Образовне институције пресс служба, ЈП	6000 по акцији

Обезбедити правовремено информисање младих о могућностима и перспективама у локалној средини	<ul style="list-style-type: none"> - организовање семинара и радионица на различите теме од значаја за младе - стална рубрика о омладинској политици у општинском билтену - организовање радио емисија на локалној станици - представљање активности за младе на регионалној телевизији 	2010.	<p>Реализовани семинари и радионице</p> <p>Редовно објављивање чланака о омладинској политици</p> <p>Емитоване радио емисије</p> <p>Шира јавност упозната је са активностима младих у општини Чајетина</p>	<p>1 семинар\радионица годишње</p> <p>12 објављених рубрика у билтену годишње</p> <p>12 емисија годишње</p> <p>Број пружених информација</p>	<p>КЗМ Чајетина Општинска управа</p> <p>КЗМ Чајетина Савет за младе</p> <p>КЗМ Чајетина Омлад.орг.</p> <p>КЗМ Чајетина Омлад.орг.</p>	<p>НВО РРА Национална служба за запошљавање Фонд за развој Дом здравља, МУП Србије Образовне институције, пресс служба, ЈП</p> <p>Радио Макс Школе</p> <p>ТВ Лав Школе</p>	50000 по дану
Сензибилисање локалне заједнице за потребе маргинализованих група	<ul style="list-style-type: none"> - волонтирање младих („Дневни боравак за децу са посебним потребама”, помоћ старим лицима, социјално и материјално угроженим) - хуманитарна акција младих (продаја ручно израђених предмета, концерти, представе, прикупљање донација) - медијска кампања - уличне акције 		<p>Млади су активно учествовали у пројектима за маргинализоване групе</p> <p>Организоване хуманитарне акције и прикупљена средства</p> <p>Представљен и промовисан програм за рад са марг. групама у средствима јавног информисања</p> <p>- Успешно организоване акције</p>	<p>Број младих који су узели учешће у пројектима</p> <p>Број реализованих пројеката где су млади волонтирали</p> <p>Број успешно организованих акција</p> <p>Количина прикупљених средстава</p> <p>Број програма са промовисаним поменутиим садржајима</p>	<p>М Чајетина Општинска управа</p> <p>КЗМ Чајетина Омладинске организације</p> <p>КЗМ Чајетина Омладинске организације</p> <p>КЗМ Чајетина Омладинске организације Мин. омладине и спорта</p>	<p>Основне школе Средња школа НВО Донатори ЈП</p> <p>Центар за соц. рад ЈП Основе и средња школа Предузетници</p> <p>Радио Макс ТВ Лав Центар за соц. рад Регионале новине</p> <p>Центар за соц. рад</p>	<p>-----</p> <p>18000 по акцији</p> <p>-----</p>

				Број акција			8000 по акцији
--	--	--	--	-------------	--	--	----------------

Чувати и унапређивати здравље и безбедност младих	Унапређивање сарадње са институцијама и установама из области: безбедности, здравства, образовања и социјалне заштите	2010-2011	ефикаснија сарадња институција и организација које се баве младима	број заједничких састанака, број поднетих иницијатива	локалне институције, организације које се баве младима	представници институција, представници организација, млади	
Подстизати достигнућа младих у разним обласима	Боље информисање младих о могућностима коришћења фонда за стипендирање ученика и талената	2010-2011	млади су информисани о корисцењу стипендија	број прилога, емисија, цланака, број кандидата за стипендије	сколе, локална управа	ученици, студенти,	
Промовисање активног учешћа младих у образовању, култури, спорту и заштити животне средине	4.3.Активније учешће младих у креирању културних садржаја	2010-2014	повећање културних догађаја намењених младима	- број манифестација - број посетилаца	- КСЦ - КЗМ - Цмок - Организације које се баве младима	- културни радници - спортисти - Драмски студио - школске секције	50000

ОПШТИ ЦИЉ 1

Анекс 2

Активности у периоду 2011- 2014. године

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ	Активности	Рокови	Очекивани резултат	Индикатор	Потребна финансијска средства	
					Надлежни органи/институције /организације	Учесници

Повећати ниво учешћа младих у јавном и политичком животу заједнице	- оснивање Савета за младе	2010.	Извештај о раду Савета за представљен на Скупштини	Позитивна оцена извештаја	Скупштина општине Општинско веће КЗМ Чајетина		-----	
	- обавезно обезбеђивање чланства у Општинском већу за једног омладинца(до30година)	2012.	Члан Статута Скупштине обавезује да један омладинац буде у ОВ	Један омладинац је члан сваког Општинског већа	Председник општине СО КЗМ Чајетина		-----	
	- обезбеђивање учешћа младих у институцијама друштва кроз управне и надзорне одбора	2012.	Омладинци су чланови сваког УО и НО јавних предузећа и установа	Сва јавна предузећа и установе имају у УО и НО омладинце 20 омладинаца су чланови УО и НО	Скупштина општине Јавна предузећа и установе Председник општине Општинска управа Координатори тимова	НВО Златиборски круг НВО Цмок Ђачки парламенти Основних и Средње школе	-----	
	- обавезно укључивање младих у израду стратешких докумената од важности за развој локалне заједнице	2010.	Учешће младих у изради општинских стратегија					
	- укључивање ђачких прамената(основних и средње школе) и студентских удружења	2012	Активно учешће парламената школе и удружења у креирање праваца омладинске политике	Именован омладинци у тиму за израду стратегије Број активности у којима су учествовали Број активних учесника из ових удружења	Председник општине Основне школе Средња школа		-----	
Обезбедити правовремено информисање младих о могућностима и	- постављање линка КЗМ Чајетина на званични општински сајт - организовање уличних акција и трибина	2010 2010-2014	Редовно ажурирани подаци у омладинским рубрикама	Број посета линку КЗМ Број постављених чланака	КЗМ Чајетина ИТ техничар КЗМ Чајетина Омладинске	Радионица Круг НВО РРА	----- 6000 по	

перспективама у локалној средини	- организовање семинара и радионица на различите теме од значаја за младе	2010-2014	Спроведене уличне акције и трибине	4акције и 2 трибине годишње	организације Мин.омладине и спорта	Национална служба за запошљавање Фонд за развој	акцији
	- стална рубрика о омладинској политици у општинском билтену	2010-2014	Реализовани семинари и радионице		КЗМ Чајетина Општинска управа	Дом здравља, МУП Србије	50000 по дану рада
	- организовање радио емисија на локалној станици	2010-2014	Редовно објављивање чланака о омладинској политици	1семинар/радио ница годишње	КЗМ Чајетина Савет за младе	Образовне институције	----
	- представљање активности за младе на регионалној телевизији	2010-2014	Емитоване радио емисије	12објављених рубрика у билтену годишње	КЗМ Чајетина Омлад.орг.	- пресс служба - ЈП	-----
			Шира јавност упозната је са активностима младих у општини Чајетина	12емисија годишње	КЗМ Чајетина Омлад.орг.	Радио Макс Школе ТВ Лав Школе	-----
				Број пружених информација			
Развити програме регионалне и међународне сарадње младих	- Формирање Мреже младих из Златиборског округа са циљем развоја прекограничне сарадње	2012.	Институционализована Мрежа младих Зл.округа	Број укључених омл.организација у Мрежу	КЗМ Чајетина Савет за младе	НВО	15% од пројекта
	- Организација посете чланова чајетинске омладинске организације омладинским организацијама у другим местима у Србији	2012.	Поднета апликација са заједничким пројектом више КЗМ на конкурс	Број заједничких пројеката	Центар за привредни развој Мин.омладине и спорта	Удружења студената РРА	
	- Заједничке акције више КЗМ	2012-2014.	Успостављена сарадња између омладинских организација у региону	Број међусобних посета Број омладинаца у размени	КЗМ Чајетина Савет за младе Омладинске организације	НВО КУД ЧАЈЕТИНА-Златибор	60000 по посети
					Мин.омладине и спорта	НВО Јавна	10000

			Спроведене заједничке акције	1 акција годишње	КЗМ Чајетина Регионална КЗМ Ужице Локалне КЗМ из региона	предузећа	акцији
Сензибилисање локалне заједнице за потребе маргинализованих група	- волонтирање младих („Дневни боравак за децу са посебним потребама”, помоћ старим лицима, социјално и материјално угроженим)	2010-2014	Млади су активно учествовали у пројектима за маргинализоване групе	-Број младих који су узели учешће у пројектима -Број реализованих пројеката где су млади волонтирали	Центар за соц.рад КЗМ Чајетина Општинска управа	Основне школе Средња школа НВО Донатори ЈП	----- 18000 по акцији
	- хуманитарна акција младих (продаја ручно израђених предмета, концерти, представе, прикупљање донација)	2010-2014	Организоване хуманитарне акције и прикупљена средства	-Број успешно организованих акција Количина прикупљених средстава	КЗМ Чајетина Омладинске организације	-Центар за соц.рад ЈП Основе и средња школа Предузетници	
	- медијска кампања	2010-2014	Представљен и промовисан програм за рад са марг. групама у средствима јавног информисања	-Број програма са промовисаним поменутих садржајима -Број акција	КЗМ Чајетина Омладинске организације	Рдио Макс ТВ Лав Центар за соц.рад Регионале новине	----- 8000 по акцији
	- уличне акције	2010-2014	Успешно организоване акције		КЗМ Чајетина Омладинске организације Мин. омладине и спорта	-Центар за соц.рад	

ОПШТИ ЦИЉ 2

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	Активности	Рокови	Очекивани резултат	Индикатор	Носиоци	Учесници	Потребна финансијска средста
					Надлежни органи/институције /организације		

							<i>ва</i>
1.Запошљавање и самозапошљавање	<p>1.1.Упознавање младих са републичким програмима за запошљавање</p> <p>1.2.Интезивирање сарадње са НЗС кроз активније учешће младих и обукама и доквалификацијама</p> <p>1.3.Организовање предавања о омладинском предузетништву</p>	2010-2014	<p>боља информ младих о републичким пр.</p> <p>повецане способности и вестина младих</p> <p>стецена знања о могућн корисцења фондова за покретање приватн бизниса</p>	<p>број емисија, објављ информација, бр учесника присутних</p> <p>број обучених , бр сертификата</p> <p>број полазника обуке</p>	КЗМ Омладински савет НЗС савет за младе	<p>ученици ср скола, студенти, незапослени млади</p> <p>млади у евиденцији НЗС</p> <p>ученици, студенти, цланови ЦМОК'а</p>	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>10.000 по обуци</p>
2.Подстцитати достигнућа младих у разним обласима	2.1.- Интезивирање сарадње са школама ради евидентирања талентоване и надарене деце	2010-2011	формирање регистра талентованих и надарених младих	форморан регистар, број евидентираних	Савет за младе, школе Опстинска управа,	млади таленти	-----
	2.2. Успостављање механизма подстицаја и подршке младима који показују изузетна интересовања, резултате и могућности у различитим областима рада и стваралаштва	2010-2014	успостављени механизми подрске	израда и имплементација пр подрске	КЗМ, локална управа	млади таленти	50000
	2.3.- Боље информисање младих о могућностима коришћења фонда за стипендирање ученика и	2010-2011	млади су информисани о корисцењу стипендија	број прилога, емисија, цланака, број кандидата за стипендије	школе, локална управа	ученици,студенти,	

	талената						
	2.4. Медијска кампања промоције младих талената на локалним и регионалним медијима	2010-2014	подигнута свест локал заједнице о вазности улагања у младе таленте	број прилога, емисија, цланака,	Савет за младе, локална управа, школе	локални и регионални медији, институције	10000
3. Чувати и унапређивати здравље и безбедност младих	3.1. Унапредјивање сарадње са институцијама и установама из области: безбедности, здравства, образовања и социјалне заштите	2010-2011	ефикаснија сарадња институција и организација које се баве младима	број заједничких састанака, број поднетих иницијатива	локалне институције, организације које се баве младима	представници институција, представници организација, млади	
	3.2. Организовање едукација из области здравља и безбедности младих	2010-2014	подизање свести и одговорности младих за сопствено здравље и безбедност	% смањења малолетничких кривицних прекрсајних дела, смањен број корисника опојних средстава	здравствене установе, муп, школе КЗМ Савет за младе	представници институција, млади - школске секције	10000
4. Промовисање активног учешћа младих у образовању, култури, спорту и заштити животне средине	4.1. Неговање принципа и метода формалног и неформалног образовања у трајном процесу учења младих	2010-2014	➤ Стицање нових знања и вештина Виши ниво постигнућа	• Број курсева • Број младих обучених Резултати тестирања	• НЗС • КЗМ • Школе и факултети	ученици, студенти, млади	
	4.2. Реализација кампања за промоцију вредности образовања и знања	2010-2014	• Повећан број младих који учествују у различитим видовима неформалног образовања	• Број младих учесника програма • Број рекламних кампања Процент младих који вреднују знање	• КЗМ • Школе • ОЈЛС Удружења	ученици, студенти, млади медији,	20000

	4.3.Активније учешће младих у креирању културних садржаја	2010-2014	повећање културних догађаја намењених младима	- број манифестација - број посетилаца	- КСЦ - КЗМ - Цмок - Организације које се баве младима	- културни радници - спортисти - Драмски студио - школске секције	50000
	4.4. Промовисање културне баштине	2010-2014	Већа брига о културном наслеђу и подизање свести о културним потребама	- Број посетилаца културним догађајима и споменицима културно-историјским споменицима - Број чланова библиотеке	- Библиотека - Локална самоуправа - Установе културе	- Млади - Ученици - Сденти	30000
	4.5. Планирање и изводјење медијске кампање у циљу промоције физичког васпитања и здравог живота	2010-2014	Повећана свес младих и заједнице о важности здравог стила живота	- Број чланака - Број ТВ и радио емисија	- Медији - КСЦ - Школе - Канцеларија за младе - Омладинске организације	- Представинци медија и спортеки радници - Млади - Ученици - Сденти	60000
	4.6. Промовисање спорта кроз организацију масовних јавних активности	2010-2014	<ul style="list-style-type: none"> Повећан број младих који учествују у различитим видовима физичких активности 	- Број чланова спортских клубова и школских спортских секција - Број спортских манифестација	- КСЦ - Школе - Спорски клубови - Канцеларија за младе - Омладинске организације	- Спортски радници - Млади - Ученици - Студенти	60000
	4.7. Подизање еколошке свести младих	2010-2014	Развијена свест младих о значају бриге о животној средини	- Број едукација _ Број посетилаца едукација Број уличних акцијподељеног пропагандног	- Еколошка секција - ЕКО фонд - КЗМ	- Млади - Ученици - Студенти - Чланови еко секције	40000

				материјала			
	4.8. Развијање и спровођење еколошких програма	2010-2014	Чистија и здравија животна средина	- Број еколошких акција - Број учесника	- Еколошка секција - ЕКО фонд - КЗМ	- Млади - Ученици - Студенти - Чланови еко секције	60000

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ	Активности	Рокови	Очекивани резултат	Индикатор	Носиоци		Потребна финансијска средства
					Надлежни органи/институције /организациј	Учесници	Укупно
Повећати ниво учешћа младих у јавном и политичком животу заједнице	оснивање Савета за младе	2010.	Извештај о раду Савета за представљен на Скупштини	• Позитивна оцена извештаја	Скупштина општине Општинско веће КЗМ Чајетина	НВО Златиборски круг НВО Цмок КЗМ Чајетина	
Повећати ниво учешћа младих у јавном и политичком животу заједнице	обавезно укључивање младих у израду стратешких докумената од важности за развој локалне заједнице	2010	Учешће младих у изради општинских стратегија	• Именован омладинци у тиму за израду стратегије	Председник општине Општинска управа Координатори тимова	НВО Златиборски круг НВО Цмок Ђачки парламенти Основних и Средње школе	
Обезбедити правовремено информисање младих о могућностима и перспективама у локалној средини	постављање линка КЗМ Чајетина на званични општински сајт	2010.	Редовно ажурирани подаци у омладинским рубрикама	• Број посета линку КЗМ • Број постављених чланака	КЗМ Чајетина ИТ техничар	Радионица Круг НВО Цмок	

--	--	--	--	--	--	--	--